

Hodnocení diplomové práce

Jméno studenta:	Jan Borek
Název práce:	Descartovo pojetí Boha v rámci Meditací o první filosofii
Druh práce:	bakalářská diplomová práce
Hodnotil:	Tomáš Nejeschleba
Druh hodnocení:	posudek oponenta
Datum:	21. května 2017

Stupeň hodnocení:	A	B	C	D	E	F
	1 výborně	1- výborně mínus	2 velmi dobře	2- velmi dobře mínus	3 dobře	4 nevyhověl
	☐	☒	☐	☐	☐	☐

Bodové hodnocení:

Hodnocení (+)	Stupnice					Hodnocení (-)
	1	2	3	4	5	
Probíhaly pravidelné konzultace *	☐	☐	☐	☐	☐	Konzultace neproběhly
Znalost literatury k tématu	☐	☐	☒	☐	☐	Neznalost literatury k tématu
Kriticky hodnotí zdroje	☐	☐	☒	☐	☐	Nehodnotí použité zdroje
Obsahuje analýzu problému	☐	☒	☐	☐	☐	Nevykazuje analytické schopnosti
Dobrá logická výstavba textu	☐	☒	☐	☐	☐	Špatná logická výstavba textu
Dobrý úvod	☒	☐	☐	☐	☐	Nedostatečný úvod
Ucelený závěr	☐	☒	☐	☐	☐	Nedostatečný závěr
Správně vedený vědecký aparát	☐	☐	☒	☐	☐	Nesprávně vedený vědecký aparát
Kvalitní jazykové podání	☒	☐	☐	☐	☐	Špatné jazykové podání

* Vyplňuje jen vedoucí práce.

Kontrola plagiátorství:

Oponent nekontroloval práci v systému theses.cz.

Slovní hodnocení:

Téma bakalářské práce Jana Boreka se na první pohled možná zdá být snadným na zpracování, neboť Descartova filosofie patří mezi nejznámější a nejinterpretovanější. Tento fakt však zároveň práci velmi ztěžuje: metry literatury sepsané k Descartovu myšlení jsou houštinou, kterou je nesnadné projít, i když si autor vybere je ty nejvýznamnější interpretace. O to víc, když pojem Boha hraje v Descartově systému centrální roli, srv. John Cottingham, *A Descartes Dictionary* (Oxford: Blackwell, 1993), 69.

Přestože se tedy může zdát téma bakalářské práce úzce vymezené, není tomu tak. Bylo by možné odlišit (přínejmenším) pojem Boha a jeho roli v metodické skepsi, a důkazy Boží existence (kosmologický i tzv. ontologický), jak to Borek také činí. Právě vzhledem k množství literatury, by bylo postačující se soustředit ne jedno nebo druhé téma. Jan Borek si nicméně předsevzal pojednat o Bohu v *Meditacích* komplexně, a práce nakonec má víceméně deskriptivní povahu. Z toho důvodu v práci absentuje např. analýza toho, jak se Descartes vypořádává s univočným a analogickým pojetím Boha, respektive v práci je to naznačeno, avšak neanalyzováno v souvislosti se scholastickým základem, nýbrž pouze s námitkami a kantovským výhledem (str. 50).

Samotnou deskripci problematiky u Descarta nicméně považuji celkově za zdařilou (s výjimkou oné absence historického kontextu). Na některých místech je však argumentace jakoby zkrácena, takže není zcela uchopitelná. Např. jak vyplývá z toho, že podle Descarta trvání nevyžaduje pohyb, že akt stvoření je stále probíhající proces (str. 23)?

Neprůhledná je pro mne argumentace proti Bohu jako aktuálnímu nekonečnu. Jednak nevím, proč by se mělo jednat o troufalý soud ze strany Descarta, to by musel Jan Borek vysvětlit, jednak argument „z pohledu současného světonázoru“, formulovaný „komu, čemu na tom záleží?“... „okolnímu světu je však jedno, jestli je věc v potenci či v aktu“ (str. 34), není podle mne argumentem.

Vytknout bych dále mohl skutečnost, že v práci chybí důkladnější porovnání a kritické vyrovnání se sekundární literaturou. Autor s ní sice pracuje a jednotlivé interpretace zmiňuje, spíše však pouze na podporu svého popisu, než aby (až na výjimky) je kladl proti sobě a kriticky se s nimi vypořádával.

Na práci si velmi cením skutečnosti, že autor pracuje se zahraniční literaturou. Nicméně její výběr nepovažuji za systematický. Domnívám se, že by bylo vhodnější soustředit se více na literaturu vztahenou k tématu. Vzhledem k tomu, že pojetí Boha u Descarta musí nějak souviset se středověkou tradicí (buď z ní vycházet, nebo se od ní odklánět), měl by Jan Borek zohlednit minimálně práci Roger Ariew, *Descartes among the Scholastics* (Leiden ; Boston: Brill, 2011). Jeho interpretaci by mohl (nebo dokonce měl) kriticky porovnávat se staršími interpretacemi, např. Étienne Gilsona, který jistě patří mezi nejvýznamnější historiky středověké filosofie a který se často k Descartovi a jeho návaznosti na scholastiku vyjadřoval, v češtině srov. např. Étienne Gilson, *Bůh a filosofie*, přel. Miloš Calda (Praha: Oikoymenh, 1994); Étienne Gilson, *Bytí a někteří filosofové*, přel. Václav Frei (Praha: Oikoymenh, 1997); Étienne Gilson, *Jednota filosofické zkušenosti*, přel. Václav Frei (Praha: Vyšehrad, 2011). Jeho interpretace sice může být již zastaralá (nebo příliš stranická), avšak právě na komparaci s aktuálním přístupem by se mohla vyjevit autorova schopnost kritické analýzy.

Také mne zaráží, že Jan Borek vůbec nepracuje s českou literaturou. Copak není možné v české filosofické produkci za poslední čtvrtstoletí nalézt nic, co by bylo možné vzít v potaz? Minimálně by bylo možné pracovat se sborníkem Petr Glombíček a Jan Kuneš, ed., *Cogito, ergo sum* (Praha: Filosofia, 2006), který obsahuje překlady klíčových interpretací Descarta. Dále, když Borek hovoří s odkazem na Prada o Descartesově zanedbávání jazyka, bylo by možné zohlednit článek Petr Glombíček, „Descartes o jazyce“, in *Bene scripsisti... Filosofie od středověku k novověku. Sborník k sedmdesátinám Stanislava Sousedíka*, ed. Jiří Beneš, Petr Glombíček, a Vladimír Urbánek (Praha, 2002), 221–34. Mimo to, i v české literatuře je nyní hojně věnována pozornost ontologickému statutu impossibilií, Borek ji nicméně nereflektuje (téma se poprvé objevuje na str. 19).

Práce je napsaná čtivě, s minimem chyb („platónský“ se píše s malým „p“, str. 18). Poněkud neobvyklý je způsob citování, kdy Jan Borek často uvádí předložku „In:“ pro citaci z monografie nebo článku, která je však podle běžných citačních norem vyhrazena na citaci ze sborníku. Čtenářsky nepřívětivé jsou také druhé citace s odkazem na číslo poznámky, kde byla první citace, zde ostatně jsou i chyby (pozn. 173, str. 41, chybně odkazuje na pozn. 48, místo 49). Doporučoval bych pracovat s nějakým osvědčeným citačním programem, který by tyto chyby eliminoval (v tomto posudku např. Mendeley, citační norma Chicago 16th edition, full note, bez korektorských vstupů do předdefinovaného stylu).

Práci doporučuji obhajobě a navrhuji pro ni hodnocení B.

doc. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.